

NOTĂ INFORMATIVĂ

generalizarea practicii judiciare cu privire la cuantumul sumelor de compensare a prejudiciului moral precum și temeiurile care au fost invocate întru acordarea acesteia în baza Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Conform planului de activitate al Direcției generalizare, sistematizare, monitorizare a practicii judiciare și relații publice, ținând cont de actualitatea și importanța respectării normelor legale la judecarea cauzelor intentate în baza Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, Direcția a întocmit prezenta notă informativă, care cuprinde generalizarea practicii judiciare și analiza datelor statistice cu privire la cuantumul sumelor încasate de către judecătorii Judecătoriei Chișinău în calitate de prejudiciul moral în baza Legii adnotate, în perioada anilor 2021-2023.

Aspecte generale

Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești reprezintă un remediu compensator național, actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare.

Legislația relevantă

Constituția Republicii Moldova :

Art.53. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998:

Art.1. - Prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Art.2. - (1) În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

acțiuni ilicite - acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infrațiuni);

cazuri excepționale - cazuri când persoanei i-au fost încălcate grav și abuziv drepturile și libertățile fundamentale garantate de Constituție și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte ori când consecințele acțiunilor ilicite comise sunt extrem de grave sau chiar iremediabile.

(2) În sensul prezentei legi, o unitate convențională echivalează cu 20 de lei moldovenești.

Art.3. - (1) În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

- a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;
- b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;
- c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;
- d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;
- e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;
- f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

(2) Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Art.4. - (1) Prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite specificate în prezenta lege nu se repară de către stat în cazul împăcării bănuितului, învinuitului, inculpatului cu partea vătămată, precum și în cazul în care persoana, în procesul urmăririi penale sau cercetării judecătorești, împiedică, prin autodenunț, stabilirea adevărului.

(2) Prezența în acțiunile persoanei fizice a autocalomniei, autodenunțului se stabilește de către organele de urmărire penală, ale procuraturii sau de către instanța judecătorească.

(3) Prevederile prezentului articol nu se aplică cazurilor în care persoana fizică s-a autocalomniat, autodenunțat în urma unui tratament violent, a aplicării amenințărilor și a altor acțiuni ilicite.

Art.5. - (1) Cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

(2) Cererea de chemare în judecată privind repararea prejudiciului se depune în termen de 3 ani de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului.

Art.6. - Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

- a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;
- b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;
- c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;
- d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Art.10. - Dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

Art.11. - (1) Mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luând-se în considerare:

- a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă;
- b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată;
- c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei;
- d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată;
- e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei;
- f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice;
- g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate;
- h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

(2) Instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art.219 alin.(4) din Codul de procedură penală.

(3) În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Art.13. - (1) Repararea prejudiciului specificat la art.7 lit.a), c)-g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe.

Codul de procedură penală:

Art. 219 alin. (4) - La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, gravitatea și persistența suferințelor psihice, inclusiv legate de incapacitatea de a se apăra pe sine ori alte persoane, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Codul civil:

Art.2007. Răspunderea statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

(1) Prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea; b) aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunității; c) acțiuni sau inacțiuni care au dus, după caz, la: – constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane și dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia; – pronunțarea unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

(2) Statul se exonerează de răspundere în cazul când persoana vătămată a contribuit intenționat și benevol la producerea prejudiciului prin autodenunț.

Art. 2036. Reparația prejudiciului moral

(1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

(2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

(3) Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de

sanctiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

(4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit.

(5) Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Art. 2037. Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral

(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

(3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Din sensul normelor legale precitate se determină că, întru reținerea aplicabilității Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, încălcarea admisă în privința reclamantului urmează să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

1. să existe inițiată o cauză penală (sau contravențională, care este asimilată procesului penal);
2. în privința persoanei să fie săvârșite acțiuni ilicite de către organul împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată;
3. acțiunea ilicită să i-a forma unei acțiuni sau inacțiuni;
4. acțiunea ilicită să se manifeste prin: încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin

încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

În continuare, reiterăm că, la art. 3 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, legiuitorul național enumeră în mod exhaustiv care acțiuni (acțiuni sau inacțiuni) urmează să fie apreciate ca ilicite și să constituie temei de fapt întru antrenarea răspunderii organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în raport cu persoana care invocă admiterea unor atare încălcări în privința sa.

Astfel, acestea sunt:

1. reținerea ilegală;
2. aplicarea ilegală a măsurilor preventive sub formă de arest preventiv și arest la domiciliu, declarație de a nu părăsi localitatea sau țara;
3. tragerea ilegală la răspundere penală;
4. condamnarea ilegală;
5. confiscarea ilegală a averii;
6. supunerea ilegală la muncă neremunerată în folosul comunității;
7. efectuarea ilegală, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii;
8. eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;
9. supunerea ilegală la arest contravențional, reținerea contravențională ilegală sau aplicarea ilegală a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;
10. efectuarea măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;
11. ridicarea ilegală a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a stampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Făcând o analiză a hotărârilor pronunțate de către Judecătoria Chișinău în perioada anilor 2021-2023, pe marginea cauzelor privind repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor de judecată, am constatat următoarele:

În perioada raportată, de către Judecătoria Chișinău au fost pronunțate **170** hotărâri privind repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor de judecată.

Din numărul total de cereri de chemare în judecată, **3** au fost admise în totalitate de către instanța de fond, **96** au fost admise parțial, **56** au fost respinse, **4** au fost încetate, **2** au fost strămutate la altă instanță, **8** au fost scoase de pe rol și o cerere a fost restituită.

Majoritatea hotărârilor Judecătoriei Chișinău pronunțate pe categoria de cauze vizate, au fost contestate cu apel la Curtea de Apel Chișinău de părțile în proces, care nu au fost de acord cu soluția adoptată de către prima instanță.

Astfel, pe marginea cauzelor contestate, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat **119** decizii, dintre care, **64** de decizii au fost de menținere a hotărârilor adoptate de către Judecătoria Chișinău, ceea ce reprezintă **53,8 %** din numărul hotărârilor contestate. Totodată, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat **26** de decizii prin care a dispus casarea hotărârilor instanței de fond, ceea ce reprezintă un raport de **21,8 %** din numărul hotărârilor contestate, prin pronunțarea a **15** decizii, Curtea de Apel Chișinău a modificat parțial hotărârile Judecătoriei Chișinău, ceea ce constituie **12,6 %** din numărul de hotărâri contestate. Și alte **13** decizii ale Curții de Apel Chișinău au fost de strămutare a cauzelor la altă instanță de judecată de același nivel, rejudecare a cauzelor precum și de restituire a cererilor de apel, acestea în ansamblu constituind **10,9 %** din numărul total al hotărârilor contestate.

În ceea ce privește cuantumul sumelor pretinse de către reclamanți în vederea compensării prejudiciului moral cauzat prin acțiunile pretins ilegale ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor de judecată, ținem să menționăm că acestea variază între suma minimă de 1000 lei și cea maximă de 500 milioane lei.

Cu toate acestea, în cazul constatării de către instanța de judecată a acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor de judecată în privința reclamanților, ultimilor le-au fost adjudecate sume bănești în calitate de prejudiciu moral, în raport cu drepturile lezate în cuantum de la 500 lei până la 800 mii lei.

La admiterea cererilor de chemare în judecată și stabilirea **cuantumului despăgubirilor materiale** pentru prejudiciu moral cauzat, instanța de judecată a ținut cont de următoarele temeiiuri:

- Recunoașterea în calitate de bănuít, învinuit, inculpat în comiterea unor infracțiuni deosebit de grave și grave, durata urmăririi penale, aplicarea măsurilor de constrângere, efectuarea perchezițiilor la domiciliu și la locul de muncă, interceptarea comunicațiilor telefonice, privarea de posibilitatea de a munci, durata examinării cauzei în prima instanță, rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuire;
- Suferințele fizice, psihice, starea de stres, provocată de incertitudinea juridică și socială, precum și de perspectiva de a fi condamnat cu privațiune de libertate;
- Plasarea persoanei într-o instituție de detenție și limitarea dreptului său la libera circulație, care reprezintă inclusiv și un prejudiciu moral naturalizat prin stările de stres și emoțiile negative tangențiale evenimentelor din viața persoanei;
- Perioada desfășurării procesului penal, categoria și termenul de pedeapsă stabilit prin decizia de condamnare (ulterior casată);
- Prejudicierea onoarei și reputației profesionale a reclamantului;
- Afectarea imaginii și demnității reclamantului în legătură cu pornirea urmăririi penale, circumstanță care a dus și la prejudicierea sănătății reclamantului;
- Concedierea de la locul de muncă;
- Decesul reclamantului ca consecință, inclusiv a suferințelor suportate;
- Reținerea ilegală;
- Concluziile raportului de expertiză extrajudiciară prin care s-a stabilit că, urmare a evenimentului psiho-traumatizant (supunerea ilegală urmăririi penale de către organele procuraturii RM), reclamantului i s-a deteriorat starea de sănătate psihică și fizică;
- Decizia de sancționare contravențională prin aplicarea ilegală a amenzii a fost luată în condiții nelegale;
- În privința reclamantului există o sentință de achitare definitivă și irevocabilă, prin care s-a constatat că, învinuirea înaintată în privința reclamantului a fost neîntemeiată și lipsită de suport probatoriu;
- Perioada de aflare în detenție ilegală, locul și condițiile de detenție, gradul trăirilor negative;
- Limitarea de libertate a reclamantului, prin atentarea la dreptul de a-i fi respectată viața privată și de familie, urmare a acțiunilor și măsurilor procesuale efectuate în cadrul procedurii penale ce l-a vizat;

- Faptul că pe parcursul unei perioade îndelungate de timp, organul de urmărire penală nu a întreprins careva acțiuni procesuale, astfel încât să fie necesar menținerea statutului de învinuit al reclamantei pe parcursul unei perioade de aproximativ 5 ani și 6 luni;
- Măsura privativă de libertate a fost luată în condiții nelegale;
- Pentru fiecare zi de arest preventiv instanța a apreciat prejudiciul moral cauzat de 1.000 lei;
- Faptul că în privința reclamantului a expirat de drept calitatea de bănuț înșă nu a fost scos de sub urmărire penală aproape 5 ani cu încălcarea termenul de 3 luni prevăzut de lege pentru menținerea calității de bănuț. Totodată, pe parcursul urmăririi penale reclamantul a fost reținut 72 de ore; pus sub învinuire; anunțat în căutare; aplicat consemn de control la frontieră; aplicată interdicția de a perfecta acte de identitate; supus măsurilor speciale de investigații; ridicate și cercetate obiectele/documentele; culese informații despre persoane și fapte; reluată și menținută ilegal urmărirea penală;
- A fost impus de situație să-și suspende activitatea de avocat;
- Faptul că reclamantul a fost pus la evidență ca consumator de substanțe narcotice, și că la moment încă nu a fost scos de la evidență narcologică, figurând în continuare ca consumator de substanțe narcotice, ceea ce denotă că reclamantul s-a aflat într-o stare de neliniște și disconfort;
- Nerespectarea normelor de igienă de către administrația instituției penitenciare ce ține de calitatea hranei, a condițiilor sanitare și a sistemului de canalizare i-au umilit demnitatea lui umană;
- Ridicarea de la operatorii de telefonie mobilă a informației cu privire la apelurile telefonice și poziționarea geografică a celulelor, la fel, s-a dispus autorizarea măsurii speciale de investigație „Urmărirea Vizuală”.

Și nu în ultimul rând, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța a ținut cont și de sumele acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauze similare.

Totodată, la baza respingerii cererilor de chemare în judecată privind recuperarea prejudiciului moral au stat asemenea temeiuri, cum ar fi:

- Faptul că Ministerul Justiției a fost invocat în calitate de pârât necorespunzător, astfel că amenda contravențională nefiind aplicată de către instanța de judecată, responsabil pentru repararea prejudiciului urmează a fi Inspectoratul General al Poliției;
- În privința reclamantului nu a fost pronunțată sentință de încetare a procesului penal pe motiv de reabilitare, din care considerente nu este

în drept de a pretinde repararea prejudiciului în conformitate cu Legea nr.1545 din 25.02.1998;

- Cererea de chemare în judecată depusă tardiv, după expirarea termenului de prescripție de 3 ani;
- Nu au fost indicate drepturile personale nepatrimoniale care au fost lezate;
- Circumstanțele invocate de reclamant nu se încadrează în prevederile art.3 ale Legii nr.1545 din 25.02.1998;
- Acțiunea a fost înaintată împotriva unor pârâți necorespunzători;
- Nu a fost indicată esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale reclamantului, circumstanțele de fapt incluse în cerere sunt descrise la general, fără a indica concret cum a calculat potențialul reclamantului cuantumul prejudiciului moral și pentru ce statul trebuie să-i plătească suma dată;
- Argumentele reclamantului invocate în cererea de chemare în judecată poartă un caracter declarativ și formal, fiind contrare prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998;
- Lipsa unor constatări privind ilegalitatea măsurile întreprinse de către organul de urmărire penală;
- Nu a fost demonstrată fapta ilicită a Statului invocată de către reclamant, care să decurgă din încălcarea drepturilor de la art. art. 19, 254, 265, 274, 313, 437-451 din Codul de procedură penală;
- În privința reclamantului nu există o sentință de achitare devenită definitivă și irevocabilă;
- Reclamantul nu a indicat prin care acțiuni sau inacțiuni ale organului de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală, din procuratură sau din instanța de judecată, i-a fost cauzat prejudiciul;
- Starea psihologică a reclamantului care a precedat cu aproximativ 2 ani inițierea procesului penal nu poate releva prejudiciul pretins că s-a produs prin recunoașterea ulterioară a reclamantului în calitate de bănuț;
- Nu au fost prezentate probe confirmative prin care reclamantul ar justifica faptul că a avut parte de o reputație profesională și ca urmare a intentării dosarului penal această reputație profesională a fost știrbită; că a fost persecutat; suspus unor rele tratamente; în continuu telefonat de către procuror și impus să-și recunoască vina sau că față de el s-au aplicat oricare acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice.

Concluzii

Generalizând cele analizate, se reține că temeiurile de naștere a prejudiciului pasibil de reparare se află în strânsă legătură cu acțiunile ilicite comise de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul instanțelor judecătorești și a organelor de urmărire penală, care se pot manifesta prin săvârșirea unor acțiuni într-un mod contrar cerințelor legislației procesual-penale, precum: reținerea ilegală, condamnarea ilegală, aplicarea ilegală a măsurilor preventive, efectuarea ilegală a percheziției, etc.

Totodată, se remarcă că, prin repararea de către stat a prejudiciului cauzat persoanelor fizice ca rezultat al aplicării ilegale a măsurilor de constrângere privative de libertate, persoanei i se oferă un sentiment de satisfacție morală.

La fel, se constată că, pentru apariția obligației de reparare a prejudiciului cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, importanță juridică au doar acele acțiuni, prin care persoana a fost trasă la răspundere ori privată provizoriu de libertate, fapt ce a dus la prejudicierea ei. Mai apoi, actele procesuale în baza cărora persoana a fost sancționată în mod ilegal, urmează a fi declarate ca fiind ilicite de către autoritățile competente.

Succesiv, se reliefă că, raporturile de reparare a prejudiciului cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală iau naștere la data când s-a constatat ilegalitatea actului prin care persoana a fost condamnată sau arestată ilegal, adică în momentul în care actul de reabilitare a devenit irevocabil.